II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Κοινότητας, της Σύμβασης Συνεργασίας για την προστασία και τη Διαρκή Χρήση του Δούναβη»

(97/C 66/01)

Στις 2 Αυγούστου 1996, και σύμφωνα με το άρθρο 130 Σ της Συνθήκης για την ίδρυση των ΕΚ, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και προστασίας των καταναλωτών, στο οποίο είχε ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Νοεμβρίου 1996 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Strasser.

Κατά τη 340ή σύνοδο ολομέλειας της 27ης και 28ης Νοεμβρίου 1996 (συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 1996) η ΟΚΕ υιοθέτησε με 94 ψήφους υπέρ, 4 κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Σαν συνέχεια της ΔΑΣΕ για το περιβάλλον (1989) οι χώρες που βρέχονται από το Δούναβη συμφώνησαν να αντικαταστήσουν τη «Διακήρυξη του Δούναβη» του 1985 με ένα περισσότερο αποτελεσματικό και δεσμευτικό μέτρο και να διευρύνουν το ρυθμιστικό πεδίο της διακήρυξης. Η Αυστρία είχε την ανάλογη συμμετοχή στην πρωτοβουλία αυτή υλοποιώντας πολλές από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της σύμβασης για την προστασία του Δούναβη (που άρχισαν το 1992 και ολοκληρώθηκαν το 1994). Στη σύμβαση συμμετέχουν σήμερα 12 κράτη (αλλά και η ΕΕ) εκ των οποίων 6 την έχουν ήδη κυρώσει.

1.2. Η σύμβαση για την προστασία του Δούναβη μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί σημαντική περαιτέρω εξέλιξη των διεθνών κανόνων για το περιβάλλον, καταρτίστηκε αμέσως μετά τη σύναψη της σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής (του ΟΗΕ) για την Ευρώπη με αντικείμενο την προστασία των διεθνών ποταμών και πολλά σημαντικά σημεία της είναι προσανατολισμένα στις διατάξεις αυτής. Ανταποκρίνεται επίσης στις απαντήσεις, όπως εκείνες που περιλαμβάνονται στα σημεία 5.4 και 6.3 της γνωμοδότησης της ΟΚΕ για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο — Η πολιτική υδάτων της ΕΕ»(1).

1.3. Στη σύμβαση προβλέπονται λεπτομερείς κανόνες για την προστασία των υδάτων του Δούναβη με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις. Οι κανόνες αυτοί πρέπει να υλοποιηθούν, αφενός, από τα συμβαλλόμενα μέρη και αφετέρου, με βάση τα πρότυπα της διεθνούς συνεργασίας που υφίσταται στην περίπτωση άλλων ευρωπαϊκών ποτάμιων συστημάτων (π.χ. στην περίπτωση του Ρήνου και του Ελβα), από μια «Διεθνή Επιτροπή για την προστασία του Δούναβη», ή αντίστοιχα και με την Συμφωνία μεταξύ Ισπανίας και Πορτογαλίας για το Ντούερο.

1.4. Οι κυριότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στη σύμβαση για την προστασία του Δούναβη είναι:

— Η αποφυγή, η καταπολέμηση και ο περιορισμός της διασυνοριακής ρύπανσης.

— Η εκτέλεση προγραμμάτων επίβλεψης της ποιότητας των υδάτων που διασχίζουν περισσότερες από μια χώρες.

— Ο προσανατολισμός στα πρότυπα της διαρκούς χρησιμοποίησης των υδάτων ή, αντιστοίχως, μιας φιλοπεριβαλλοντικής εξέλιξης όσον αφορά ιδιαιτέρως την ποιότητα ζωής, τη διατήρηση των φυσικών πόρων, την προστασία των οικοσυστημάτων και την αποφυγή της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

— Η συνεργασία στο χώρο της Ε&Α αποτελεσματικών μεθόδων για την αποφυγή, την καταπολέμηση και τον περιορισμό της διασυνοριακής ρύπανσης.

(1) Έγγρ. CES 1069/96 της 25. 9. 1996.

— Η διμερής και η πολυμερής συνεργασία με βάση τις αρχές της ισοτιμίας και της αμοιβαιότητας, κυρίως με τη σύσταση κοινών οργάνων, χωρίς να θίγονται οι υφιστάμενες στον ίδιο χώρο συμφωνίες ή συμβάσεις.

— Η υποχρεωτική ενημέρωση του κοινού σχετικά με την ποιότητα των διεθνών υδάτων.

Άλλα σημεία της σύμβασης αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών που διασχίζει ο Δούναβης και την υποχρέωση που αναλαμβάνει κάθε ένα από αυτά να ειδοποιεί χωρίς καθυστέρηση τα άλλα σε κάθε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης (δημιουργία συστημάτων προειδοποίησης και συναγερμού). Αναμένεται ότι οι όροι της σύμβασης θα ασκήσουν εναρμονιστικές επιδράσεις και στη μελλοντική νομοθεσία των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης που διασχίζει ο Δούναβης όσον αφορά τη προστασία των υδάτων με βάση τις σύγχρονες ανάγκες.

1.5. Μετά την υπογραφή της σύμβασης, τον Ιούνιο του 1994, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την προσωρινή εφαρμογή της, η οποία στηρίχθηκε σε μια υπουργική δήλωση, κυρίως μάλιστα όσον αφορά τις διοικητικές και οργανωτικές προπαρασκευαστικές εργασίες. Η Διεθνής Επιτροπή έχει ήδη θεσπίσει διαδικαστικούς κανόνες με βάση το καθεστώς που προβλέπεται στη σύμβαση.

2. **Παρατηρήσεις**

2.1. Η ΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι επιβάλλεται να τεθεί σύντομα σε ισχύ η σύμβαση για την προστασία του Δούναβη και προτείνει, συνεπώς, την άμεση κύρωσή της από την ΕΕ. Η σύμβαση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία από άποψη εξωτερικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής πολιτικής. Πρόκειται για μια ενέργεια που θα συμβάλει σημαντικά στην προσπάθεια της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και στην προστασία των φυσικών και των οικολογικών πόρων στην περιοχή του Δούναβη.

3. **Συμπληρωματικές παρατηρήσεις**

3.1. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η συνεχιζόμενη επιδείνωση της ποιότητας των υδάτων στις εκβολές του Δούναβη συνιστά ένα ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα που οφείλεται κατά ένα σημαντικό μέρος στο γεγονός ότι, σε πολλές περιπτώσεις, τα υδάτινα απόβλητα εισρέουν ακαθάριστα στο Δούναβη. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν μονάδες καθαρισμού. Στην προσπάθεια αυτή μπορεί να συμβάλει σημαντικά το Διεθνές Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα για το Δούναβη, του 1991.

3.2. Με τη βοήθεια της ΕΕ, καταρτίστηκε το 1994 ένα «Στρατηγικό Πρόγραμμα Δράσης» με στόχο την ενθάρρυνση της εφαρμογής της σύμβασης για το Δούναβη. Μια αξιόλογη αποστολή για την χρηματοδότηση απαραίτητων μέτρων έχει, παράλληλα με το πρόγραμμα EU-Phare, η Global Environment Facility (GEF), η Διεθνής Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα ανοικοδόμησης και ανάπτυξης.

3.3. Η ΟΚΕ είναι της άποψης ότι, για την ουσιαστική μείωση της ρύπανσης του Δούναβη, πρέπει να ενισχυθούν τα υφιστάμενα μέσα ενίσχυσης, ή να συμπληρωθούν με νέα ώστε να καταστεί δυνατή η χρηματοδότηση συγκεκριμένων εγκαταστάσεων για τον καθαρισμό των υδάτων. Μια αντίστοιχη πρόσθετη συμμετοχή της ΕΕ θα ήταν ευκταία. Παρατηρείται ότι 6 παρόχθια κράτη του Δούναβη προσπαθούν να ενταχθούν στην ΕΕ.

3.4. Η ΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο όπως το Διεθνές Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα ενσωματωθεί όσο το δυνατό ταχύτερα στη σύμβαση για την προστασία του Δούναβη.

Βρυξέλλες, 27 Νοεμβρίου 1996.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Tom JENKINS